Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Dannebcr,* în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*

Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în fiă-care ⅆi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Tèrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 112. Braşov, Mercuri-Joi, 23 Maiŭ (4 Iunie) 1896.

Recursul.

Braşov, 22 Maiŭ v.

De mult am dorit sĕ ni-se dea ocasiunea, ca în interesul causei naţionale, sĕ putem vorbi aicĭ de recursul, ce a fost înaintat de convocătorul conferenţei partidului nostru naţional în contra cunoscutei decisiunĭ de oprire.

Décă până acuma nu ni-a fost dat sĕ putem satisface acestei dorinţe, care suntem convinşĭ, a fost şi este tot-odată şi generala dorinţă a publicului român, acésta avem s'o mulţămim numai împrejurărei, că până în momentul de faţă nu ne este cunoscut cuprinsul importantului act din cestiune.

Ceea-ce nu cunóscem nu putem sĕ supunem apreciărilor nóstre. Şi totuşĭ ne vedem constrînşĭ a vorbi astăⅆĭ despre acest recurs asupra căruia îşĭ pot da sémă numai cei-ce l'au făcut şi l'au înaintat, precum şi autoritatea căreia a fost înaintat.

Indemn la acésta ne dă astăⅆĭ şi laconica informaţiune, ce o aduce „Tribuna“ de Marţĭ spunêndu-ne, că „recursul dat de Dr. Raţiu în contra opririi conferenţei naţionale, a fost respins de vice-comitele.“

Faptul acesta era de prevĕⅆut cu siguritate matematică. Comunicarea lui nicĭ că oferă, prin urmare, vre-un interes pentru noi. Ceea-ce ne intereséză însĕ, este sĕ scim, nu ce ⅆice viceşpanul Sibiiului, ci ceea-ce au ⅆis Dr. Raţiu şi soţĭ despre acea oprire ilegală şi violentă.

Credem, că nu mai încape discuţiune, că este de un interes capital pentru întreg partidul nostru naţional, de a cunósce motivele, vederile şi principiile, pe carĭ s'a răzimat conducerea lui în apĕrarea dreptului nostru de întrunire şi de organisare de partid.

E clar mai departe, că — în mijlocul confusiunei şi a tărbăcelei produse aci de loviturile forţei publice, aci de loviturile, ce ni-le aplicăm noi înşine în miopia şi orbia micilor pasiunĭ, ce ne frămêntă — acele motive, vederĭ şi principii aveau sĕ servéscă, ca un fel de directivă întregului partid în continuarea luptei sale de apĕrare.

In tot casul, în faţa importanţei marei cause, dispare cu totul persóna convocătorului conferenţei nóstre naţionale şi a colaboratorilor lui şi protestul din cestiune se înfăţişéză sub punctul de vedere curat al interesului general. De aceea obştea partidului este nemijlocit îndreptăţită a sci, ce s'a făcut şi cum s'a lucrat în apĕrarea intereselor ei vitale. Ea este îndreptăţită a sci, décă s'a făcut tot posibilul în acest scop.

Ĕtă momentele, pentru carĭ am accentuat de repeţite-orĭ necesitatea de a-se da publicităţii, în întregul sĕu, recursul despre care vorbim, căcĭ scurtul comunicat, ce s'a publicat înainte cu ⅆece ⅆile în „Tribuna“, nu ne spune alta, decât că recursul este „scris în românesce“, şi este „ţinut în ton energic“, arătând, că s'a făcut numai „o simplă însciinţare a conferenţei,“ ér nu şi „cererea de permisiune dela primar“; că „primarul nu e competent sĕ delibereze asupra unui atare act“ şi, în fine, că „este absurd de a-se provoca chiar la legea despre egala îndreptăţire a naţionalităţilor pentru a lua acestora orĭ-ce drept de întrunire, consfătuire şi organisare“...

De aicĭ însĕ — ne va da dreptate orĭ şi cine — nu se va puté nimenĭ lumina asupra „tonului energic“ al recursului şi asupra motivelor, vederilor şi principiilor, ce le conţine.

Nu înţelegem, de ce un asemenea act nu s'a publicat numai decât, ca prin el sĕ se deschidă discusiunea asupra marei întrebărĭ înaintea căreia ne-a pus guvernul. Orĭ dóră crede d-l Dr. Raţiu, că e de ajuns deocamdată, décă Saşii-verⅆĭ se preocupă, deşi numai în mod indirect, de acéstă gravă cestiune?

Nu voim însĕ sĕ mai lungim vorba asupra unui lucru de sine înţeles. Partidul naţional are dreptul de a cunósce, în tóte amĕnuntele, paşii întreprinşĭ de d-l Dr. Raţiu şi soţĭ în afacerea opririi conferenţei.

De aceea solicităm din nou publicarea recursului.

Delegaţiunile înaintea monarchului.

Lunĭ, în 1 Iunie, monarchul a primit în palatul din Buda delegaţiunile austro-ungare. Mai întâiŭ a primit delegaţiunea austriacă, apoi cea ungară. Preşedinţii ambelor delegaţiunĭ, *Chlumetzky* şi Coloman *Szell*, au accentuat în vorbirile lor fidelitatea neînfrântă faţă de tron, lăudând virtuţile monarchului, iubirea sa de constituţiune şi libertate. Ei au mai accentuat necesitatea susţinerii păcii, recunoscênd lipsa desvoltării puterii armate, apoi au dat espresiune condolenţei şi regretelor adêncĭ pentru decedarea archiducelui Carol Ludovic.

Monarchul a rĕspuns în următórele:

Asigurarea sentimentelor fidele esprimate faţă de mine, o primesc cu cea mai sinceră mulţămită, şi adênc mişcat îmĭ aduc aminte despre doveⅆile fidelităţii neînfrânte şi ale alipirii, ce le-am întêmpinat Eu şi Casa mea din incidentul celei mai nouĕ perderĭ grele, doveⅆĭ, carĭ, într'adevĕr, au căⅆut bine inimei mele.

Imĭ servesce spre mulţumire a accentua din nou, că *raporturile nóstre cu tóte puterile au rĕmas cele mai amicale.*

Nouă dovadă pentru acésta sunt espresiunile de felicitare ale domnitorilor şi căpeteniilor de stat streinĭ, carĭ mi s'au adresat din incidentul serbării esistenţei milenare a regatului meu ungar.

Păşirea solidă şi conscientă a triplei alianţe în tóte cestiunile mai însemnate, carĭ ating interesele europene, a contribuit în mod esenţial, că în contra semnelor neliniştitóre, ce s'aŭ ivit în decursul anului de repeţite-orĭ în Orient, pacea acestei părţĭ a lumei nu s'a turburat.

Ostenelele puse în acéstă parte a guvernelor mele în înţelegere cu aliaţii noştri fidelĭ, întêmpinând colaborarea simpatică a tuturor puterilor marĭ, mai ales pentru susţinerea statului quo în Peninsula-balcanică, au condus la manifestarea unei înţelegerĭ, dela care se póte aştepta pacînica desvoltare a raporturilor internaţionale. Din acest punct de vedere al consolidării stărilor, o cestiune însemnată forméză recunóscerea principelui bulgar de către puterea suzerană.

Urmărim cu căldură evenimentele de pe câmpul de rĕsboiŭ african, unde armata aliatului nostru fidel, în lupta grea c'un adversar mult mai numĕros şi mai tare, a păzit totuşĭ onórea drapelului italian.

Cu adevĕrată satisfacţiă privim încheierea lucrărilor în acest an a regulării Dunării la Porţile de fier. Acéstă operă îndeplinită deja, şi care 'i s'a încredinţat Austro-Ungariei de tratatul dela Berlin, sper, că va avé înrîurire binefăcĕtóre asupra desvoltării comerciului şi comunicaţiei, pe carĭ guvernul meu, cum puteţĭ vedé din proiectele aşternute D-Vóstrĕ, nisuesce a-le promova pe cât este posibil.

Ministeriul meu de rĕsboiŭ a stabilit sporirea budgetului între marginele proporţiei contemplate în anii premergĕtorĭ, şi cu considerarea situaţiunei economice şi financiare a monarchiei.

Raporturile Bosniei şi Herţegovinei stau în tótă privinţa în alvia desvoltării regulate. Şi aceste ţĕrĭ îşĭ vor acoperi cheltuelile pe 1897 din propriele lor venite.

In convingerea, că vĕ veţĭ consacra cu zel patriotic puterile pentru deslegarea problemelor, ce vĕ stau înainte, doresc cel mai bun succes lucrărilor D-Vóstrĕ, şi Vĕ salut în modul cel mai cordial.

CRONICA POLITICĂ.

— 22 Maiŭ.

O telegramă din Belgrad spune, că *alianţa* dintre **Serbia, Bulgaria** şi **Montenegru** este sigură, şi ea are sĕ se mulţăméscă esclusiv numai influenţei rusescĭ. Nu este eschisă posibilitatea, ca în acéstă alianţă sĕ între şi Grecia. Principele Nichita al Montenegrului este aşteptat în Belgrad. In Konac i-se pregătesc deja camerele. Ţarul Nicolae a dat deja espresiune bucuriei sale, că cele două dinastii sêrbescĭ îşĭ întind, în fine, mâna de pace.

*

A produs mare sensaţiă în Roma faptul, că **Papa** a adresat regelui **Menelik** o scrisóre, în care se întrepune pentru *liberarea prisonierilor italienĭ.* Cu ducerea scrisorei a fost încredinţat vicarul coptic Ciril *Macarius.* Pressa italiană privesce ca un act de simpatiă faţă cu guvernul italian interesul, pe care îl dovedesce Papa faţă cu soldaţii italianĭ prinşĭ.

*

In 31 Maiŭ s'a constituit în Praga reuniunea economică cehо-slavă, fiind de faţă la adunarea de constituire representanţĭ ai tuturor partidelor cehe din Boemia, Moravia şi Silesia. In acea adunare se hotărî, ca reuniunea sĕ încépă pe tóte terenele *lupta contra industriei germane şi a comerciului german.*

Judecarea Metropolitului-Primat.

Ḑiua de Lunĭ, în care avea sĕ se pronunţe sentinţa Sf. Sinod, pe basa acusaţiunei celor trei archierei, a fost fórte agitată pentru preoţimea şi pentru publicul din Bucuresci.

Poliţia a luat mĕsurile cele mai estinse pentru a împedeca orĭ şi ce fel de demonstraţiunĭ din incidentul detronării Metropolitului-Primat. Cu tóte aceste s'a adunat un mare numĕr de cetăţenĭ pe la órele 7½ pe trotoarele stradei „Carol“, pe care avea sĕ trécă Metropolitul, venind dela Metropoliă, ca sĕ se înfăţişeze înaintea Sinodului.

La órele 8 a sosit în trăsura de gală Metropolitul-Primat urmat în alte trăsurĭ de apĕrătorii sĕi N. Fleva, C. Disescu, Sfetescu şi Neniţescu. In tot drumul lumea a salutat cu respect pe Metropolit. La pórta sinodului sĕ afla directorul poliţiei. Acesta n'a permis apĕrătorilor Metropolitului sĕ între, ⅆicêndu-le că numai membrii sinodului sunt admişĭ. Apĕrătorii în urma acésta s'au retras.

Metropolitul la Sinod.

In sala Sfântului Sinod, prelaţii erau înşiraţĭ sub preşedinţa Metropolitului Iosif al Moldovei, la o masă lungă. In mijlocul mesei o cruce mare.

La o masă mică şedea ministrul Poni, ér în faţa lui era aşeⅆată o altă masă mică şi un scaun pentru Metropolitul-Primat, deórece jeţul sĕu era depărtat din sala Sinodului.

Metropolitul intră şi se închină uşor înaintea Sinodului, apoi ⅆise:

— Apĕrătorii mei sunt opriţĭ sĕ între: vĕ rog daţĭ ordin sĕ fiă lăsaţĭ aicĭ.

— Nu se póte, strigă cu violenţă Partenie.

Erau 14 prelaţĭ presenţĭ; episcopul Ieronim de Roman, fiind grav bolnav, nu s'a putut înfăţişa.

Se dă cetire actului de acusare, după care Mitropolitul se ridică şi cu o voce tare ⅆice:

— Recus ca judecătorĭ ai mei pe PP. SS. archierei Ioanichie Floru Băcăoanul, Pimen Georgescu Pitişteanul şi Atanasie Craioveanul, carĭ au redactat şi semnat actul de acusare; mai recus pe P. S. Sa episcopul Ghenadie de R.-Vîlcea şi Noul-Severin, care e dat mai de mult în judecata Sinodului pentru 30 de puncte de acusaţiă. Apoi recus pe toţĭ acei PP. SS. în numĕr de opt, carĭ s'au pus în grevă, carĭ sunt vrăşmaşii mei personalĭ, şi carĭ mĕ acusă.

Şedinţa Sinodului.

După recusarea judecătorilor sĕi, Metropolitul-Primat s'a retras. Acésta a încurcat pe membrii sinodului. Episcopul Partenie a propus sĕ se voteze pur şi simplu actul de acusaţiă şi sĕ se procédă la redactarea sentinţei. — Apĕrarea în scris a Metropolitului nu s'a admis la cetire. P. Sa Nifon Ploeştênul susţinù punct cu punct protestarea Metropolitului-Primat şi combătù tóte punctele din actul de acusare. Inainte de a urma votarea

se dice, că episcopul Partenie a făcut mari presiunĭ, ca sĕ obţină dela P. S. Sa Valerian Râmniceanu ca sĕ voteze contra Metropolitului...

Numai aşa s'au putut obţine cele 12 voturĭ, ce erau de lipsă pentru osândirea Metropolitului.

Sentinţa.

Ētă textul sentinţei aduse de Sinod asupra Metropolitului-Primat:

Sf. Sinod, cu puterea ce-i este dată de domnul nostru Isus Christos, întru Duhul Sfânt

A judecat şi a hotărît:

Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit Ghenadie Petrescu sĕ fiă lipsit şi caterisit de orĭ ce servire şi vrednicie archierĕscă şi depărtat dela scaunul Mitropoliei Ungro-Vlahiei, — şi sĕ fiă şi sĕ se numĕscă de acum înainte până la suflarea sa cea mai de pe urmă Ghenadie Monachul, şi sĕ se aşeḑe între monachiĭ simpli din mănăstirea, unde şi are metenia sa, séu din altă mănăstire, unde se va afla cu cale a fi trimis; sĕ nu mai aibă nicĭ titlul, nicĭ cinstea de archiereu, séu măcar de preot, ci sĕ fiă şi sĕ se ḑică monach şi nimic mai mult.

Acéstă sentinţă s'a rostit de Sf. Sinod, prin organul I. P. S. Preşedinte, Domn Domn Iosif Naniescu, Mitropolitul Moldovei şi Sucevei, în şedinţa sa dela 20 Maiŭ, anul mântuirei una miiă opt sute nouĕḑecĭ şi şése, şi s'a semnat de toţĭ membrii presenţĭ la şedinţă, fiind două abţinerĭ.

Tot de-odată Sf. Sinod a decis ca sĕ se comunice Inaltului guvern spre buna cuviinţă şi regulă.

Protestul Metropolitului-Primat.

Din protestul I. P. S. Metropolitului-Primat, publicat în foile din Bucurescĭ, facem următorul estras:

La p. 1, că ar fi făcut inovaţiunĭ în serviciul sf. liturgiĭ contra usurilor din vechime, şi anume că „Cuvĕntarea mistică a Treimei arătare la Iordan“ sĕ se facă în sînul (naos) bisericiĭ, ér nu în altar, — metropolitul rĕspunde, că într'asta nu este nicĭ o inovaţiune, căcĭ şi altă-dată şi aḑĭ în cele mai multe bisericĭ s'a făcut aşa. Insaşĭ espresiunea „cuvĕntare mistică“ arată, că ea trebue sĕ se facă în sînul bisericeĭ, ér nu în altar, căcĭ în altar se fac rugăciunĭ, rosturĭ şi ierurghiĭ, ér nu cuvĕntărĭ.

La p. 2., care-l învinuesce cu faptul de ierosilie, oprind pe episcopĭ a îmbrăca mantia şi pe archierei a purta mitră şi cârje la serviciul d.-ḑeesc, metropolitul rĕspunde, că datina acésta a fost statornică până la venirea metropolitului Calinic, care a fost novator în punctul acesta fără milocirea Sf. Sinod. Episcopul nu póte purta cârjă în slujba bisericéscă alăturĭ cu Primatul în diecesa acestuia, căcĭ în fie-care eparchie o cârjă este şi după sf. canóne şi după legile ţĕriĭ, afară de casul învoiriĭ a celui în drept.

La p. 3., care-l acusă, că a primit în eparchia sa, fără carte canonică a Chisiarcului lor, clericĭ din alte eparchiĭ, dându-le voiă sĕ sĕvĕrşéscă cele sfinte, Metropolitul-Primat rĕspunde, că sfintele canóne nu opresc radical clerului dintr'o Eparchiă de a trece în altă Eparchiă. De altcum canónele 33 şi 13, cu a căror călcare e învinuit, au în vedere numai pe clericiĭ streinĭ cu totul necunoscuţĭ Episcopului şi carĭ nu-şĭ pot dovedi trépta lor clericală.

La p. 5, 6, 7, 8 şi 9 din actul de acusă Metropolitul-Primat rĕspunde, că: membrii Sf. Sinod n'au protestat nicĭ-odată formal contra manuirei arbitrare a desbaterilor; că imprimarea mărturisirei ortodoxe tradusă de metropolitul Grigorie nu s'a făcut încă; că înlocuirea secretarului sf. Sinod s'a făcut cu învoirea acestuia; că conform regulilor şi canónelor, tot-déuna a pomenit sf. Sinod şi pe ceilalţĭ patriarchĭ şi înalte autorităţĭ ortodoxe.

La punctele de acusă de drept comun Metropolitul-Primat rĕspunde, că e învinuire calumniósă aceea, că şi-ar fi însuşit suma de 5750 lei, încredinţată luĭ de archimandritul Ioil, fost stareţ al mănăstirei Cernica. Acusa acésta s'a mai ridicat odată şi prin ḑiare, dér póte proba cu dovedĭ şi chitanţe, că suma s'a întrebuinţat pentru scopul indicat de testator. Mai departe e o nelegiuită acusaţiune aceea, că ar fi sfeterisit vase sfinte de aur şi sfinte veşminte. Nicĭ o dovadă nu se póte aduce pentru acéstă acusă, ci dinpotrivă prin acte administrative neîndoiése póte proba netemeinicia eĭ.

Faţă de acusa, că în timp de 18 anĭ de păstorire a Eparchiei Argeşului a sfinţit 400 de 'bisericĭ, Metropolitul-Primat rĕspunde, că aicĭ mintea se uimesce. Religiunea creştină are caracterul de propovĕduitóre a credinţei. Vĕḑutu-s'a învĕţător acusat pentru-că a dorit şi lucrat la imulţirea şcólelor? Nu se póte dovedi prin nimic, că ar fi sfinţit bisericĭ din iubire de argint.

Cu privire la acusele, că ar fi întrebuinţat pentru sine 4000 lei adunaţĭ de credinciosĭ pentru mânăstirea Stănişóra; apoi 2000 lei dela ministerul cultelor, Metropolitul-Primat ḑice, că n'a primit cei 4000 de lei din subscripţiunĭ, nicĭ n'a făcut asemenĭ subscripţiunĭ. — Banii ce i'a primit dela ministerul cultelor i-a întrebuinţat pentru scopurĭ bisericescĭ, justificând întrebuinţarea lor cu chitanţe înaintate ministeriului. Nu că ar fi folosit banĭ strĕinĭ, ci din potrivă a cheltuit din al sĕu 7000 lei cu facerea trapezei dela mânăstirea Stănişóra.

Protestul sfirşesce ast-fel:

„După datinele şi legile ţĕrii nóstre, instituirea capului bisericei nóstre este încredinţată representaţiunei naţionale. De aşeḑĕmêntul capului bisericei nóstre este legat pe viaţă şi dreptul de a participa la Sinodul ţĕrii şi acela de a-o representa în Senat. S'a găsit totuşĭ mijlocul, ca prin organisărĭ de conspiraţiunĭ, pedepsite de canóne, sĕ se dea cea mai grea lovitură bisericei, care totdéuna a fost temelia naţionalităţiĭ române.“

*

Se asigură, că Sinodul a lăsat Metropolitului facultatea de a-şĭ alege locul unde sĕ se retragă. Metropolitul vré sĕ se retragă la mânăstirea Căldăraşanĭ séu la Câmpina; apoi se va duce în Elveţia pentru a-şĭ căuta sănĕtatea.

Metropolitul-Primat a mai declarat, că va face recurs la înalta curte de Casaţie în contra sentinţei Sinodului, şi în cas când acésta îşĭ va declina competinţa, se va adresa Regelui.

*

La întrunirea dela „Dacia“, ţinută Duminecă, a luat parte multă lume. Au vorbit dd. Vasilie Cogălniceanu, Scorţescu, Dobrescu, Fleva şi în fine s'a votat o moţiune prin care se protestézĕ contra „uneltirilor josnice“ urḑite pentru a rĕsturna pe Metropolitul-Primat şi „contra loviturilor aduse prin darea luĭ în judecată sentimentelor religióse şi bisericei, care în vremurĭ grele a fost sprignul cel mai puternic în luptele pentru esistenţa naţională.“

*

Pe ḑiua de ierĭ, Marţĭ, a fost conchiămată o nouă întrunire publică la „Orfeu“ pentru a protesta contra sentinţei aduse de Sinod.

*

Sub titlul: *„Judecată fără semĕn“* scrie „Epoca“:

Sinodul a osîndit pe Metropolitul-Primat, depărtându-l din scaun şi făcêndu-l simplu monach.

Nu apreciem faptul.

Vom recapitula numai condiţiile, în carĭ s'a făcut acéstă judecată.

Doi-spre-ḑece prelaţĭ, din şése-spre-ḑece, s'au pus mai întâiŭ în grevă, refusând a veni la Sinod şi dovedind ast-fel duşmăniă estremă contra Metropolituluĭ Ghenadie.

Sinodul s'a constituit apoi fără preşedintele sĕu şi, de Vinerĭ până Lunĭ, a făcut acusarea, a suspendat, a judecat şi a osêndit pe Metropolit.

Apĕrarea n'a fost admisă, la judecată nu s'a cetit apĕrarea scrisă a acusatului. S'a ascultat numai glasul acusăriĭ.

Pentru obţinerea numĕrului necesar de voturĭ, *au votat şi acusatorii;* a votat şi un episcop, care de un an de ḑile e dat în judecata Sinodului, asupra căruia instrucţia era terminată şi care, după canóne, fiind prihănit, n'avea dreptul sĕ voteze.

Astea sunt fapte vĕḑute, nu mai pomenim de cele nevĕḑute, de violenţele ce s'au esercitat între patru ziduri asupra celor mai devotaţĭ prietinĭ aĭ Metropolitului pentru a-l face sĕ voteze, cu lacrimĭ în ochĭ, osênda luĭ.

Opiniunea publică va judeca.

SCIRILE ḐILEI.

— 22 Maiŭ.

„Austriacĭ trădătorĭ de patriă“. Sub acest titlu ḑiarele maghiare publică soirea, că la banchetul dat în Moscva în onórea representanţilor pressei străine, diariştiĭ austriacĭ Konpschanko şi Kalas au ţinut toaste anti-austriace. Astfel unul dintre ei sĕ fi ḑis următórele cuvinte: „Când i-mĭ ridic păharul în sănĕtatea Ţarului şi pentru pressa rusĕscă, î-mĭ esprim dorinţa fierbinte, ca sĕ ajungem momentul când toţĭ Slavii din Austria, carĭ de present gem sub jugul austriac, sĕ ajungă a fi supuşiĭ înţeleptului Ţar rusesc.“

—o—

La arderea stĕgului maghiar în Belgrad. Diaconul sêrbesc Miron, contra căruia se ridicase din partea poliţiei din Belgrad acusa, că a luat parte activă la arderea stĕgului maghiar, cu ocasiunea demonstraţiunilor antimilenare din Belgrad, a fost pedepsit de tribunal cu o amendă de 50 francĭ.

—o—

O adresă de felicitare luĭ Lueger. Preoţiĭ din tractul aparţinĕtor subdecanatului din Papa, diecesa Vesprim, au trimis luĭ Lueger o adresă de felicitare, în care între altele se ḑic următórele: „Preoţimea subdecanatului te felicită pentru vorbirea ţinută la 28 Maiŭ. O parte din pressa maghiară voiesce sĕ te timbreze ca pe un duşman al naţiunei maghiare, dér D-ta nu poţĭ fi inimicul naţiunei maghiare, ci al acelei fracţiunĭ, care, atacând cultul creştin, nisuesce într'acolo, ca se delature crucea apostolică din emblema Ungariei. Sperăm că şi la noi, ca şi în Viena creştinismul va eşi învingĕtor din luptă contra păgânismului modern şi contra necredinţeĭ.“

—o—

Maialul scólelor române din Braşov, ce s'a ţinut ierĭ în „Ştejeriş“, a fost imposant. Timpul de tot frumos, cum şi împrejurarea, că maialul s'a ţinut în ḑi de sêrbătóre, au contribuit, ca el sĕ fiă cercetat de astă-dată în mod extra-ordinar. Escursiunea la pădure s'a început de diminéţa, plecând studenţiĭ în ordine frumósă, cu steagul scolar în frunte şi în sunetul musicei; după ei numĕróse grupe de cetăţenĭ de tóte classele şi de tóte naţionalităţile începură a se aduna pe rênd la „Ştejeriş“, aşa că încă pe la 2 óre bijbăia pădurea de lume. O grandiósă horă poporală se încinsese împrejurul frumosului platou dintre cele două dealurĭ de pădure, aşa că abia se mai puté vedé dela o margine a ei până la cealaltă. La alt loc era jocul studenţilor, din partea cărora s'au dansat şi străbunele nóstre jocurĭ naţionale „Căluşerul“ şi „Bătuta“, executate de 12 căluşerĭ în frunte cu un vătav, şi îmbrăcaţĭ în frumóse costume naţionale. A fost veseliă mare tótă ḑiua, pretutindenĭ mese încărcate cu mâncărĭ şi beuturĭ, şi cete de lăutarĭ. Pe lângă tóte astea ordinea cea mai esemplară s'a observat în tot decursul ḑilei. Pe la 8 óre séra publicul a început a se împrăştia. Studenţiĭ s'au reîntors în oraş în aceeaşĭ ordine frumósă, cum au şi plecat.

—o—

Concertul musicei militare pentru un scop patriotic. Esistă o reuniune centrală, al căreĭ scop este ţinerea în ordine a mormintelor celor căḑuţĭ în 1866 în Boemia. Reuniunea acésta o sprijinesce ministerul comun de resbel prin aceea, că în fiă-care an lasă sĕ concerteze tóte musicele militare, din monarchiă, odată séu de două-orĭ; şi venitul concertelor îl destinéză pentru amintitul scop. Musica regimentului de inf. 50 din loc va da în înţelesul acesta Sâmbătă în 6 c. un concert în otelul central „Nr. 1“ cu un program ales. Intre alte piese, ce se vor cânta, amintim cu deosebire următórele: Uvertura din „Freischütz“ de Weber; Marşurĭ istorice de Kaiser; Mare fantasiă din opera „Caralleria rusticana“ de Mascagni. Concertul se va da în grădină, décă timpul va fi favorabil; la cas contrar, se va da în sală, la mese întinse. Inceputul la 8 óre séra. Este îngrigit, ca în privinţa mâncărilor şi beuturilor publicul sĕ fiă mulţămit. Intrarea: de persónă 50 cr.

—o—

Un preot rom. cat. suspendat. Din Cracovia se anunţă, că Nunţiul Papal din Viena, Agliardi, a suspendat din postul sĕu pe preotul rom. cat. de acolo Stojalewski pe motiv, că ar fi agitator. Numitul preot n'a voit însĕ sĕ ia în primire actul de suspendare, şi peste tot disconsideră cu totul ordinul Nunţiului.

—o—

Doctorĭ milenarĭ. Fóia oficială ungurĕscă publică numele acelor „fericiţĭ“, pe carĭ universitatea din Clusiu i-a promovat, la serbarea milenară de Dumineca, la gradul de *Doctor honoris*. Ētă numele lor: archiducele *Iosif*, doctor de onóre în sciinţele filosofice; Nic. *Szabo* preşedintele Curiei, *Horváth* Baltesar, *Daruváry* Aloisiu, *Csemegi* Carol, *Czorda* Bodog, *Karap* F. *Oherschall* Adolf, doctorĭ de onóre în sciinţele juridice; conte Albin *Csáky*, conte Albert *Apponyi*, Ales. *Hegedüs*, Iosif *Kórósi*, Dr. Iuliu *Schwarcz* doctorĭ de onóre în sciinţele de stat; *Bálint* Gábor, *Bohm* K., *Schnell* István, conte I. *Eszterházy*, Frid-*Müller* episcopul săsesc, *Szilady* Aron, *Thaly*, K., *Zsilinszky* M., *Hollán* E., *Hieronymi* K., conte *Szecheny* B., *Bedö* Albert şi *Bielz* Albert, doctorĭ de onóre în sciinţele filosofice.

—o—

Congresul internaţional al minerilor, ţinut la 28 Maiŭ în Aix-la-Chapelle a adoptat cu 737,000 voturĭ contra 126,000, o resoluţiune, prin care cere rescumpĕrarea tuturor minelor de cătră stat. A adoptat şi alte propunerĭ, dintre carĭ una cere fondarea unei case garantate de stat în contra infirmităţilor şi bólei.

—o—

Ungaria şi exposiţia dela 1900. Foile ungurescĭ spun, că guvernul a decis definitiv participarea oficială a Ungariei la esposiţia din Paris dela 1900.

—o—

Pentru editorii de cărţĭ românescĭ. D-l *Ión Pop Reteganul*, escelentul nostru scriitor poporal, caută editor pentru următórele opurĭ ale d-sale: 1) *Poveştĭ* (60) *adunate* din popor; 2) *Povestirĭ* (40) originale ale autorului, şi 3) *Novele* (20) traduse. Opul dintâiŭ ar da 25—30 cóle de tipar, al doilea 15—20, ér la treilea 10—15 cóle. A se adresa la autorul în Reteag (Retteg, Transilvania). Sunt rugate tóte redacţiunile foilor române de aicĭ şi de dincolo a reproduce acest anunţ.

—o—

Musica orăşenéscă va da mâne, Joi în 4 c. un concert în otelul „Pomul verde“. Inceputul la 8 óre séra. Intrarea 30 cr.

Simptóme întristătóre.

Bihor, Maiŭ 1896.

Pe aicĭ prin Biharea îşĭ fac ómenii de cap; în loc sĕ-şĭ caute fiă-care de trébă, împlinindu-şĭ datorinţa ca Român după cum dictéză opinia şi sentimentul comun naţional, mulţĭ fórte mulţĭ jócă de-a buşilea făcênd pe întrecute pe „patriotul“ chiămat-nechiămat, îndatorat-neîndatorat, numaĭ sĕ pótă trece şi eĭ înaintea patrioţilor resfăţaţĭ ca patrioţĭ marĭ şi cu nume bun. Şi când e la adecă, rĕsplata li-e că-şĭ pierd şi încrederea, ce o aveau până ce nu erau dornicĭ sĕ-o aibă.

Sĕ vedem însĕ, carĭ ar fi simptómele acele întristătóre? — Nu mĕ voiŭ ocupa

cu descrierea acelora în detai, pentru-că atuncĭ ar trebui sĕ scriu, nu câte-va şire, ci broşurĭ, — ci mĕ mărginesc numai a-le înregistra pentru cronica viitorului, şi anume:

In Oradea mare ĕst timp cu ocasiunea sĕrbărilor milenare s'a comis un fapt fórte întristător, care póte sĕ servéscă pentru viitor de un precedent şi mai întristător. Faptul constă în *arborarea flamurei unguresci pe turnul bisericei române catedrale.* Ce n'au făcut compatrioţii de legea rom. cat., au făcut'o Românii de religiunea gr. cat.!!

Cu debutul mult simptomatic şi plin de speranţe vane al lui Lauran, nu mĕ ocup, — nu, pentru-că respectivul canonico-canonist şi fatalico-fatalist adĭ nu mai e vrednic în nicĭ un chip şi fel sĕ fiă notat în diaristica română.

*

Tinerimea studiósă dela gimnasiul din Beiuş, precum am înţeles, după-ce a arangiat o representaţiune teatrală împreunată cu dans, *se prepară sĕ-şĭ trimită câţĭ-va representanţĭ la emulaţiunea regnicolară de gimnastică din Budapesta,* carĭ sĕ facă acolo *săriturĭ acrobatice pe terenul patriotismului.* O, voi beiuşenĭ, dér nu v'a fost de ajuns dansul, ce ni-l'a aranjat mai în anii trecuţĭ marele acrobat patriotic Petrea Mihuţ, alias Foltea, — când numai ca sĕ esceleze pe terenul patriotismului, fără nicĭ o provocare a arborat flamura maghiară pe institut, care ni-a adus asupra capului fatalitatea, ce o simţim cu toţii, — ci dansaţĭ şi sărițĭ şi mai departe?!.. Vĕ faceţĭ de cap. Sunt curios a sci, că óre vor emula şi celelalte institute românescĭ la „torna verseny"-ul din capitală. Altcum la acésta vom mai reveni.

*

In cercul Văşcăului, cu prilejul mileniadelor, Românaşii noştri cu toţii, până şi olarii din Vêrzarĭ şi Căcăcenĭ, au sĕrbătorit, şi încă cu mare alaiŭ. Notarul din Crişcior Sarkadi Laczi a vorbit la popor cu mare ifos, apoi literatul (?) Văşcăului, cel cu doi banĭ în trei pungĭ, care adese-orĭ scrie şi prin diare românescĭ, d-n. Sala Laczi, tótă diulica a purtat pe piept o petea tricoloră cât o papagaiă. De sine înţeles, că poporul a fost dus la porunca solgăbirĕului Rednik Gabi, care se dice a fi Român, şi a notarilor românĭ.

De altă-dată mai mult.

Vedetot.

Altă alegere de notar.

Deva, 31 Maiŭ n. 1896.

Stim. D-le Redactor! La 30 Maiŭ n. c. s'a făcut alegerea de notar pentru cercul notarial al Sântândreşului. Alegerea s'a hotărît a-se ţiné, nu în centrul notariatului, ci în colonia Simeriei (Piskitelep), unde e un cuib formal de şovinişti maghiaronĭ recrutaţĭ din tótă lumea.

Comunele, ce aparţin cercului acestuia, sunt: 1) Sântândreş. 2) Sântuhalma. 3) Şaulescĭ. 4) Biscarea şi colonia Simeriei (Piskitelep.) Afară de acésta din urmă, celelalte comune sunt tóte *pure românescĭ,* încât nicĭ Jidanĭ nu locuesc în ele.

După legea comunală, alegerea trebuia sĕ se facă în centrul cercului, adecă în comuna Sântândreş, dér solgăbirĕul Csulai, fără sĕ întrebe representanţele comunelor, a întocmit alegerea aşa, ca sĕ pótă scóte un notar maghiar.

La postul acesta au concurat *17 inşĭ,* dintre carĭ *doi românĭ.* Ceialalţĭ toţĭ maghiarĭ.

Alegerea s'a început la 11 óre. F.-solgăbirĕul, înainte de-a purcede la actul alegerei, a voit sĕ se informeze despre dorinţa alegĕtorilor şi de aceea a invitat în tr'o odaiă separată pe toţĭ judii comunalĭ presenţĭ şi i-a întrebat, cu vorbe dulcĭ, că óre alegĕtorii pe cine ar dori sĕ alégă? Judii au rĕspuns toţĭ ca unul, că dênşii nu pot sé scie dorinţa şi voinţa alegĕtorilor, deóre-ce nu sciu, că cine o sĕ fiă cei candidaţĭ.

Din acest rĕspuns, fisolgăbirĕul a putut vedé, că cei întrebaţĭ sunt genaţĭ de întrebarea ce li.s'a pus, şi care întrebare nu era, decât o cursă viclénă. Primind un rĕspuns atât de semnificativ, fisolgăbirĕul şi-a esprimat dorinţa, ca sĕ fiă ales Brazovai Zoltan, o *rudeniă a dênsului,* şi judii sĕ atragă atenţiunea alegĕtorilor asupra acestei persóne.

Judii au şi spus alegĕtorilor dorinţa „Măriei sale", dér ce-ţĭ e, că alegĕtorii românĭ, bine disciplinaţĭ şi muşcaţĭ de multe rele, n'au dat atenţiune acelei ademenirĭ, ci au esclamat în următórele cuvinte: Vom vedé, pe cine va canndida „Măria Sa" şi atuncĭ vom sci cui sĕ dăm votul!

Vĕdênd fisolgăbirĕul, că alegĕtorii românĭ nu voiesc a se descóse şi a se da plainicĭ, ca sĕ-şĭ arate omnipotenţa, dintre cei 17 a candidat 7, pe carĭ îi cunósce personal ca mai pronunţaţĭ maghiarĭ, ér *dintre concurenţii românĭ nicĭ pe unul,* temêndu-se, că majoritatea română sigur va alege pe unul dintre Românĭ, după cum nicĭ că s'ar fi putut întêmpla altfel.

Acum alégĕtorii românĭ au fost puşĭ la o nouă tentaţiune: orĭ că se abţin şi atuncĭ se validitéză dorinţa „Măriei Sale", orĭ că din cele 7 rele îşĭ vor alege pe cel mai mic, şi atuncĭ „Măria Sa" va înţelege, că cu poporul nostru acum nu mai merge ca până aci. Drept aceea au votat toţĭ pentru unul, despre care nimenĭ nu credea, că va fi ales, adecă pentru un tînĕr puţin cunoscut şi abia acum trecut dela finanţe la administraţiă, cu numele Farkas Béla, născut în ţéra Haţegului, dicênd: „Las' sĕ mai fiă ales şi un copil sĕrac sĕ se feri-céscă".

Maghiaronii din colonia Simeriei, vĕdênd, că planul lor, de-a duce acolo un notar cum ar fi dorit ei, se spulberă în vênt prin ţinuta şi solidaritatea alegĕtorilor românĭ, mâhniţĭ au declarat cu indignare, că dênşii nu voiesc sĕ ia parte la astfel de alegere.

Astfel bietul „Măria Sa" şi dela alegerea acésta s'a dus, — tocmai ca dela investigaţiunile pentru proteste contra şedinţei milenare, — cu buzele umflate.

C.

Catastrofa din Moscva.

Despre catastrofa din Moscva sosesc scirĭ înfiorătóre.

Mai multe mii de persóne se grămădiseră pe piaţa Chodin, lângă palatul Petrowsky, pentru a participa la distribuirea paharelor fabricate în amintirea încoronărei Ţarului.

O mulţime imensă se grămădea şi se îmbrância pe strade. Ómenii credeau, că distribuirea se va face la 8 óre. Toţĭ voiau sĕ fiă cei dintâiu. Nu era decât un sgomot ameţitor, un vuet şi strigăt ne mai pomenit.

Catastrofa s'a agravat prin gropile, ce încunjurau corturile, unde se făcea împărţirea. Mulţimea precipitându-se asupra corturilor a cădut în aceste gropĭ, unde acei, carĭ căduseră mai înainte erau striviţĭ de aceia, carĭ cădeau peste ei. Un ţipet înfiorător de „Karaoul"! (ajutor), se audi. Ajutor însĕ nu sosia. Sgomotul, strigătul, îmbrâncirea şi călcarea în picióre ţinù aprópe o óră. Când periculul ajunse la culme, privelişcea era grozavă. Copiiĭ îşĭ căutau părinţii, părinţii pe copii, bărbaţii pe soţiile lor, frate pe frate etc. Cadavre nenumĕrate zăceau pe pămênt şi în gropĭ şi peste ele massa uriaşă de popor pĕtrundea înainte, ca nisce valurĭ sbiciuite de furtună. Nu era putere, care s'o pótă opri.

Abia la 9 óre s'au lăţit scirĭ positive despre catastrofă. Atuncĭ începură a-se ivi de pe locul nenorocirei trăsurĭ încărcate cu cadavre, carĭ duceau victimele spre cimiterul Wekinga. Cu totul au fost transportaţĭ în cimiter 1242 cadavre, ér prin spitale au fost internaţĭ *700 de greu răniţĭ.*

Mare parte a victimelor sunt copii, femei şi bărbaţĭ din clasa ţĕranilor. Erau însĕ printre cadavre şi persone din clasa mai înaltă.

Catastrofa acésta a sguduit nespus de dureros pe Ţarul. El a visitat pe cei greu răniţĭ în spital, de unde s'a depărtat plângĕnd ca un copil. Ţarul a dăruit până acum *două milione de ruble* familiilor nenorocite.

De ale mileniului.

Românĭ rĕtăciţĭ. Din comuna Chichiş 'i-se raportéză diarului „Székely Nemzet" că, până când din amintita comună numai înainte cu un an soseau scirĭ despre mişcărĭ antimaghiare, acum în 24 Maiŭ *„românismul arangià însu-şĭ serbarea milenară".* Spune amintitul diar, că un singur om a fost contra serbărei, adecă preotul gr. or. Moise Greciann, care „nu numai că n'a luat parte la serbare, ci a dojenit şi a ameninţat cu atestat rĕu pe învĕţătorul Ilariu *Aleman,* care a arangiat serbarea şi care a arborat steag naţional maghiar în curtea şcólei gr. or." Se dice mai departe în raport, că merită cu atât mai mare laudă *epitropia* bisericei din Chichiş, cu cât, în mânia preotului Greceanu, n'a voit sĕ depărteze tricolorul maghiar. — Este destul de trist când Românĭ se dimit până la atâta slugărnicie; este însĕ şi mai trist, când un învĕţător român, căruia îi 'epusă în mânĭ crescerea şi educarea tineretului nostru, îşĭ uită de sine într'atâta, încât se face serv credincios al „ideii de stat maghiar". Ni se scrie, că învĕţătorul Aleman, Sâmbăta trecută, dând cu şcolarii sĕi esamenul anual, a dovedit progres numai în învĕţarea limbei maghiare, şi totul, cu ce s'au produs copii în limba lor maternă, a fost cântarea unei poesii *obscene.* Atragem atenţiunea consistorului din Sibiiu asupra acestui fapt trist şi nedemn.

*

Din Arad se depeşéză lui *„P. Ll."* că şcola poporală de stat din Magyarad serbà în 29 Maiŭ mileniul, şi şcolarii fură conduşĭ de învĕţătorĭ în padure pentru-ca sĕ se veselécă mai bine. La reîntórcere din pădure cavaloada milenarilor fù atacată la capul satului, cum spune amintitul diar, de *„o cetă de Românĭ",* carĭ rupseră tricolórele maghiare şi-i bătură bine pe învĕţătorii de stat. Viceşpanul a pornit cercetare strictă. Óre nu va fi şi acésta o minciună milenară?

*

Din incidentul serbărilor milenare, câţĭ-va şcolarĭ sêrbĭ dela gimnasiul de stat din *Panciova* şi-au pus pe piept *cocarde naţionale sêrbescĭ.* Direcţiunea gimnasială imediat a început cercetare în contra lor, şi, după cum se asigură, amintiţii şcolarĭ vor fi eliminaţĭ. Cată toleranţă!

Intêmpinare.

(Fine.)

Etă dér, amabile d-le corespondent, că st. d-ta vedĭ paiul în ochiul altuia, dér nu vedĭ bârna din ochiul propriu. Fiă-'mĭ permis a face o modestă asemĕnare şi între resultate. In decurs de dece anĭ societatea „Progresul" abia şi-a făcut un fond de 206 fl. In ceştĭ doi anĭ din urmă sub noii conducĕtorĭ, fondul s'a sporit cu 249 fl., astfel că averea societăţii acum este de 455 fl; s'au litografat statutele, s'au decis: crearea unei bibliotecĭ literare musicale, formarea unui cor, edarea unui apel, procurarea unei scene proprii a societăţii şi a altor rechisite necesare, deóre-ce până acum nu a avut decât 6 pĕrechĭ de opincĭ în stare deplorabilă şi un ţilindru nefolosibil; s'au aranjat două representaţiunĭ teatrale, şi au sprijinit alte două aranjate de alţĭ diletanţĭ în favorul „Progresului". Şi scie bine d-l corespondent, că mai cu sémă în ceştĭ doi anĭ am fost fórte lipsiţĭ de puterĭ bune; asemenea scie, că nu s'a putut ţiné o adunare generală, deóre-ce procesul verbal al adunărei trecute nicĭ până astădĭ nu l'au căpătat „conducĕtorii" de adĭ, că şi pe acela au trebuit sĕ'l facă tot ei pe basa memoriei, tot asemenea nu s'a fost statorit, conform statutelor, prin adunarea trecută timpul adunărei generale viitóre. Neputêndu-se astfel ţiné adunare generală, lucru natural, că nicĭ socotéla, calul de bătaiă şi de pasiune al d-lui corespondent, nu s'a putut censura. Socotéla însĕ a fost încheiată prin biroul societăţii îndată după petrecere şi a fost depusă la conscienţiosul cassar, d-l Ioan Dejenar, comptabil la „Furnica", astfel că d-l corĕspondent, care di de di merge pe la „Furnica", orĭ şi când putea sĕ se uite în ea. Scia însĕ, că e în tótă regula şi acurată, precum s'a dovedit şi în adunarea generală, dér de, d-sale îi trebuia nod în papură, ca sĕ pótă calumnia, încercând a discredita însă-şĭ societatea; că este acésta o faptă românéscă şi cinstită o las la judecata on. public.

Dér décă d-lui corespondent i-a zăcut atât de mult la inimă „Progresul", pentru ce nu a pretins nicĭ odată nicĭ pe cale privată, nicĭ pe cale diaristică, nicĭ dela preşedintele, nicĭ dela d-na vice-presidentă sĕ convóce adunarea generală? Séu de ce nu s'a folosit de dreptul, ce i-l dă §-ul 10 din statute? Nu cum-va în marele sĕu zel nu le-a sciut nicĭ acelea?

Fiind în curat cu activitatea „Progresului", de mai 'nainte şi de acum şi cu adevĕrata stare a lucrurilor, trebue sĕ declar de infame calumnii cele două aserţiunĭ ale d-lui corespondent, cum-că din venitul representaţiunilor „s'a spesat fără de cale pe beuturĭ" şi că „studenţii diletanţĭ au fost purtaţĭ nopţĭ întregĭ prin birturĭ" etc. Flecurĭ. Din socotélă se vede, şi d-l corespondent scie prea bine, că din venitul representaţiilor numai 17 fl. di şépte-spre-dece fl. s'au spesat pe două cinĭ şi un prând al studenţilor. Unde e aci, d-le corespondent, spesat „fără de cale?" Nu cum-va pretindĭ d-ta, ca studenţii sĕ fi spesat din a lor? Fost-au ei óre argaţii d-tale, séu ai „Progresului". Şi décă eştĭ aşa mare „economist" (?) şi nu ţi-a convenit, ca sĕ umble prin birturĭ, pentru-ce nu i-ai învitat şi d-ta măcar odată la cină séu la prând, cum au făcut alte familii de aicĭ, séu de ce nu ai protestat, ceea-ce, ca membru în comitet, dator erai sĕ facĭ, ca sé nu fiă purtaţĭ prin birţurĭ? Er la lună, fiă fi fost ei cât de poeticĭ, tot nu ar fi putut cina.

Familiile române de aicĭ i-au îmbrăţişat cu tótă dragostea, şi drept dicênd, numai cinste şi onóre ni-au făcut şi înaintea strĕinilor. Er familiile şi tineretul din Făgăraş şi-au petrecut bucuros cu bravii studenţĭ, nu ca „Progresiştĭ", ci ca Românĭ, că prietinĭ ai studenţilor şi ca ómenĭ de societate, al căror Dumnedeu nu e banul şi carĭ nu voesc nicĭ decum a recunósce, de autoritate „moralistă" (?!) pe d-l corespondent, şi mai puţin ca dătător de ton în viéţa socială de care totdéuna s'a ţinut departe. Intenţiunea d-lui corespondent este déră clară.

Ca încheiere îl pot asigura pe d-l corespondent, că pe „conducĕtorii" de acum ai „Progresului", fiind de o fire cu totul contrară celei a dênsului, tocmai aşa nu-i vor „demoralisa" laudele, vie acelea din orĭ ce parte, precum nu-i vor „demoralisa" nicĭ bârfelile şi calomniile isvorite din orĭ ce patimă şi venite dela orĭ şi cine, şi mai cu sémă dela ómenĭ ca d-l corespondent, ci vor merge pe calea apucată în firma convingere, că numai aşa vor puté realisa nobilul scop al societăţii „Progresul": lăţirea culturei şi desvoltarea gustului estetic şi a simţĕmintelor nobile şi morale. Dealtfel, d-le corespondent, nu prin atacurĭ şi ofensărĭ personale se pot consolida stările nóstre sociale.

Dr. Ioan Şenchea,
preşed. al soc. „Progresul".

SCIRI ULTIME.

Viena, 2 Iunie. Antisemiţii au convocat pe Marţa viitóre un meeting monstru în Prater. La ordinea dilei vor fi puse următórele puncte: 1. Pactul dintre Austria şi Ungaria. 2. *Asuprirea naţionalităţilor în Ungaria;* şi 3. Insĕmnătatea dualismului. Toţĭ se aştéptă le *marĭ demonstraţiunĭ.*

Moscva, 2 Iunie. Morţii de pe câmpul Chodin au fost înmormêntaţĭ în 20 de morminte comune. Intre nenorociţĭ au fost şi de acele familii, ai căror membri au fost *toţĭ omorîţĭ.* In mod oficios s'au constatat până acuma *1800 de morţĭ.* Aci domnesce însĕ convingerea, că numĕrul lor se urcă peste 3000.

Bucurescĭ, 2 Iunie. „Epoca" anunţând, că Dr. Lucaciu a sosit Duminecă în cel mai strict incognito în Bucurescĭ, dice că venirea lui *incognito* este interpretată în genere, ca o încercare de presiune, ce ar avé de gând s'o facă guvernamentalii asupra membrilor Ligei. Aceeaşĭ fóiă dice, că se urméză negocierĭ pentru-ca părintele Vasiliu Lucaciu sĕ fiă adus preot la catedrala catolică din Bucurescĭ.

Rectificare. In numĕrul trecut al fóiei nóstre, la corespondenţa din Satulung, colóna 1, rêndul 6 de jos, este a se ceti: „actele competenţilor puse în *ordine* pentru diua de alegere“ etc. (In textul tipărit este din greşélă lăsat afară cuvêntul „ordine“.)

Literatură.

In „Tipografia Nouă“ Gr. Panaitescu din Bucuresci (Str. Câmpineanu 13) a apărut cu ocasiunea aniversărei dilei de 10 Maiŭ 1896: **Carolida**, poemă istorică, glorifică pe Regele Carol I, Regina Elisabeta, armata şi naţiunea română, de *I. Thorand.* Preţul 50 banĭ.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 2 Iunie 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.50
Renta de coróne ung. 4%	98.80
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	124.10
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.20
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.70
Bonurĭ rurale ungare 4%	96.85
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.25
Imprum. ung. cu premii	152.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	137.75
Renta de hârtie austr.	101.35
Renta de argint austr.	101.30
Renta de aur austr.	122.60
Losurĭ din 860	144.20
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	959.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	377.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	347.75
Napoleondorĭ	9.52
Mărcĭ imperiale germane	58.72½
London vista	120.—
Paris vista	47.65
Rente de coróne austr. 4%	101.15
Note italiene	44.47½

Cursul pietei Braşov.

Din 3 Iunie 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.48	Vênd.	9.51
Argint român.	Cump.	9.40	Vênd.	9.45
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.50	Vênd.	9.52
Galbenĭ	Cump.	5.60	Vênd.	5.65
Ruble rusescĭ	Cump.	126 50	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Cursul losurilor private

din 27 Maiu 1896

	cump.	vinde.
Basilica	6.70	7.10
Credit	197.—	197.80
Clary 40 fl. m. c.	56.50	59.50
Navig. pe Dunăre	139.—	143.—
Insbruck	28.—	29.—
Krakau	25.75	26.25
Laibach	22.75	23.75
Buda	62.50	63.50
Palffy	60.50	61.—
Crucea roşie austr.	17.50	18.50
dto ung.	10.—	10.50
dto ital.	12.—	12.40
Rudolf	24 —	25.—
Salm	69.—	71.—
Salzburg	26.50	27.50
St. Genois	70.—	71.—
Stanislau	43.—	45.—
Trieitine 4½% 100 m. c.	147.—	151.—
dto 4% 50	69 —	73.—
Waldstein	61.—	63.—
Sērbesci 3%	33 50	34.50
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	119 40	120.20

Sz. 9485—1896. Brassóvármegye alispánjától.

Póthirdetmény.

Brassó rendezett tanácsu városnál f. évi Junius 15-én megejtendő tisztujitás alkalmából f. évi Május 19-én 9102 sz. a. kibocsátott pályázati hirdetmény kapcsán a városi tanácsnak 8409 sz. alatt kelt ujabbi előterjesztése folytán még közhirré teszem, hogy az előbb hivatkozott pályázati hirdetményben emlitett városi tisztviselők mellék-illetményeken kivül, a városi szervezeti szabályrendelet 41, 42 és 43. szakaszai szerint 50 frttól 100 frtig terjedő ötöd éves pótlékokban is részesülnek.

Brassó, 1896. é. Junius 3 án.

Dr. Jekel Frigyes,
alispán.

Nr. 9485—96.

Publicaţiune supletoriă.

In legătură cu publicaţiunea de dtto 19 Maiŭ a. c. Nr. 9102 relativ la restauraţiunea de amploiaţĭ la cetatea Braşov cu magistrat organisat, care se va ţinĕ în *15 Iunie* a. c., în urma raportului nou al magistratului de dtto 8409 se face cunoscut şi aceea, că pe lângă accidenţele de plată, amploiaţii cetăţenesci în sensul §§ 41, 42 şi 43 din statutul organic se bucură de quinquenalii de 50 fl. şi 100 fl.

Braşov, 3 Iunie 1896.

Vice-comitele comitatului Braşov.

ABONAMENTE
LA
„GAZETA TRANSILVANIEI“

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ	3 fl. —
Pe şése lunĭ	6 fl. —
Pe unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ	10 fr.
Pe şése lunĭ	20 fr.
Pe unŭ anŭ	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ	2 fl. —
Pe şése lunĭ	1 fl. —
Pe trei lunĭ	50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe anŭ	8 francĭ.
Pe şése lunĭ	4 francĭ.
Pe trei lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate poştale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arăta şi poşta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Sosirea şi plecarea trenurilor în Braşov.

Sosirea trenurilor în Braşov:

1. Dela Pesta la Braşov:
Tr. accelerat: 5 óre 07 m. diminéţa.
Trenul de persóne: 8 óre diminéţa.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşov:
Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după amedĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: 10 óre 19 minute séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Braşov: (Gara Bartolomeiu.)
Trenul mixt: 7 óre 44 min. diminéţa.
Trenul mixt: 1 óră 29 min. după am.
Trenul mixt: 8 óre 31 min. séra.

4. Dela Ch.-Oşorheiu la Braşov.
Trenul de pers.: 8 óre 15 min. dimin.
Trenul de persóne: 1 óră 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

5. Dela Sinaia la Braşov*)
Trenul de persóne 7 óre 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Braş.

1. Dela Braşov la Pesta
Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminéţa.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. accelerat: 10 óre 26 min. séra.

2. Dela Braşov la Bucurescĭ:
Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: 5 óre 14 m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de amedĭ.
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Braşov la Zĕrnescĭ. (Gara Bartolomeiu.)
Trenul mixt: 8 óre 35 min. diminéţa.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenul mixt: 4 óre 30 min. dim.

4. Dela Braşov la Ch.-Oşorheiu.
Trenul de persóne: 3 óre 1 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul de pers.: 5 óre 20 min. dimin.

5. Dela Braşov la Sinaia*)
Trenul de persóne 6 óre 40 min. séra.

*) Acest tren circuléză numai Joia Duminеca şi la sĕrbătorĭ.

Avis!

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reînoi şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-cărei lunĭ.

Domnii abonaţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.